

Requirements

CR3.0 - Beoordeling en Certificering van Feed Responsibility Assurance scopes

Versie NL: 2 maart 2026

Inhoudsopgave

1. SCOPE	4
2. NORMATIEVE VERWIJZING(EN)	5
3. TERMEN EN DEFINITIES	6
4. PROCESVOORWAARDEN	7
4.1. PRE-CERTIFICATIEACTIVITEITEN	7
4.1.1. AANVRAAG	7
4.1.2. REVIEW VAN DE AANVRAAG	7
4.1.3. CERTIFICERINGSOVEREENKOMST	8
4.1.4. AUDITTEAM TOEWIJZING	8
4.1.5. ROTATIE VAN AUDITOREN	8
4.1.6. AUDITPLAN	8
4.2. CERTIFICATIEPROCES	8
4.2.1. AUDIT	8
4.2.2. SPECIALE AUDITS	10
4.2.3. BUITENGEWONE GEBEURTENISSEN	10
4.2.4. IDENTIFICEREN EN REGISTREREN VAN AUDITBEVINDINGEN	10
4.2.5. AUDITRAPPORT	10
4.2.6. REVIEW	10
4.2.7. CERTIFICATIEBESLISSING	10
4.2.8. CERTIFICAAT EN TIJDELIJKE ACCEPTATIE	11
4.3. SCHORSING OF INTREKKING VAN EEN CERTIFICAAT EN TIJDELIJKE ACCEPTATIE	15
4.4. OVERSTAP NAAR EEN ANDERE CERTIFICATIE INSTELLING	15
4.4.1. PRE-TRANSFER REVIEW	15
4.4.2. CERTIFICATIEPROCES TIJDENS OVERSTAP	15
4.4.3. SAMENWERKING TUSSEN DE VERTREKKENDE EN ACCEPTERENDE CERTIFICATIE INSTELLINGEN	15
5. UITSLUITING VAN GMP+ INTERNATIONAL AANSPRAKELIJKHEID	16
6. TARIEVEN	17
7. GESCHILLEN TUSSEN CERTIFICATIE INSTELLINGEN EN GMP+ GECERTIFICEERDE BEDRIJF	18
APPENDIX 1: BEOORDELINGSCRITEIA EN SANCTIES VOOR AUDITS GMP+ FRA	19
APPENDIX 2: FREQUENTIE EN AUDIT-/INSPECTIETIJD	22
APPENDIX 3: MULTI-SITE CERTIFICERING	29
APPENDIX 4: AUDITING NIET OP DE LOCATIE VAN HET GMP+ GECERTIFICEERDE BEDRIJF	34

APPENDIX 5: AUDITS OP AFSTAND **35**

1. Scope

Dit document bevat beoordelings- en certificerings-/inspectiecriteria voor:

- Feed Responsibility Assurance Module (FRA).

2. Normatieve verwijzing(en)

Er wordt naar de volgende documenten, geheel of gedeeltelijk, in dit document normatief gerefereerd en moeten verplicht worden nageleefd. Voor gedateerde referenties is alleen de geciteerde editie van toepassing. Voor ongedateerde referenties is de laatste editie van het document waarnaar wordt verwezen (inclusief eventuele wijzigingen) van toepassing.

- F0.1 Rechten en plichten.
- F0.2 Definitielijst.
- F0.3 Scopes voor certificatie.
- CR1.0 Acceptatievoorwaarden.
- CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes.

3. Termen en Definities

Voor GMP+ definities zie F0.2 *Definitielijst*. In dit gehele document wordt de terminologie "via de Certificatie Instelling" gebruikt om aan te geven dat alle activiteiten die door critical, non-critical locations worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid / aansprakelijkheid van de GMP+ geaccepteerde Certificatie Instelling vallen.

4. Procesvoorwaarden

4.1. Pre-certificatieactiviteiten

4.1.1. Aanvraag

De Certificatie Instelling moet een gemachtigde vertegenwoordiger van de aanvragende organisatie vragen de nodige informatie te verstrekken om haar in staat te stellen het volgende vast te stellen:

- a. de gewenste scope van de certificering;
- b. relevante details van de aanvragende organisatie zoals vereist door het specifieke certificatieschema, met inbegrip van haar naam en het adres van haar site(s), haar processen en werkzaamheden, menselijke en technische middelen, functies, relaties en alle relevante wettelijke verplichtingen;
- c. de identificatie van uitbestede processen die door de organisatie worden gebruikt en die van invloed zullen zijn op de conformiteit met de voorwaarden;
- d. de standaarden of andere voorwaarden waarvoor de aanvragende organisatie certificering aanvraagt;

Relevante gegevens over de aanvragende organisatie met inbegrip van haar naam en adres zoals gespecificeerd in de officiële wettelijke bedrijfsregistratie door de bevoegde autoriteit en informatie zoals vermeld in Appendix 2 van dit document. Daarnaast is het vijfde punt van artikel 5.1.1. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes van toepassing.

4.1.2. Review van de aanvraag

Alvorens tot de audit over te gaan, zal de Certificatie Instelling een review uitvoeren van de aanvraag en aanvullende informatie voor certificering om ervoor te zorgen dat:

- a. de informatie over de aanvragende organisatie en haar management systeem voldoende is voor het uitvoeren van de audit;
- b. elk bekend verschil in inzicht tussen de Certificatie Instelling en de aanvragende organisatie is opgelost;
- c. de Certificatie Instelling over de bekwaamheid en het vermogen beschikt om de certificeringsactiviteit uit te voeren;
- d. rekening wordt gehouden met de gewenste scope van de certificering, de plaats(en) waar de aanvragende organisatie werkzaam is, de tijd die nodig is om de audits te voltooien en alle andere punten die van invloed zijn op de certificeringsactiviteit zijn in overweging genomen (taal, veiligheidsvoorwaarden, bedreigingen voor de onpartijdigheid, enz.);
- e. vastleggen van het rechtvaardigen van de beslissing om de audit uit te voeren wordt bijgehouden.

De Certificatie Instelling moet na de beoordeling van de aanvraag een certificeringsaanvraag accepteren of afwijzen (de redenen voor het afwijzen van een aanvraag, de review van de aanvraag, moeten worden gedocumenteerd en aan de klant duidelijk worden gemaakt).

Op basis van de review moet de Certificatie Instelling bepalen welke competenties zij moet opnemen in haar auditteam en voor de certificatiebeslissing.

De Certificatie Instelling mag activiteiten, processen, producten en diensten niet uitsluiten van de scope van certificatie, wanneer deze van invloed kunnen zijn op de verantwoord diervoeder. De beoordeling van de aanvraag is verplicht.

4.1.3. Certificeringsovereenkomst

Artikel 5.1.3 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing. In afwijking van voorwaarde 5.1.3.b is de minimale verplichte audittijd per scope(s) zoals vermeld in Appendix 1 van dit document (CR3.0) per audittype van toepassing, verwijzen naar Appendix 1 is onvoldoende.

4.1.4. Auditteam toewijzing

Personen die de audit uitvoeren moeten voldoen aan de van toepassing zijnde voorwaarde van Appendix 1 van de CR1.0 Acceptatievoorwaarden.

4.1.5. Rotatie van Auditoren

Rotatie van FRA-auditoren:

- Artikel 5.1.4.1 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.1.6. Auditplan

Voor elke type audit moet een auditplan naar het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf worden gestuurd, voorafgaand aan de audit. Artikel 5.1.5 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2. Certificatieproces

4.2.1. Audit

4.2.1.1. Algemeen

Artikel 5.2.1.1. van de CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* is van toepassing. De minimaal verplichte auditfrequentie en audittijden zijn bepaald in Appendix 2 van dit document.

4.2.1.2. Initiële certificatieaudit

Een initiële certificatieaudit wordt uitgevoerd via de Certificatie Instelling om te beoordelen of het bedrijf voldoet aan de criteria zoals vastgelegd in Appendix 1 van dit document. De initiële certificatieaudit/inspectie moet binnen drie maanden na het afsluiten van een certificatieovereenkomst met de aanvragende organisatie worden uitgevoerd.

Wanneer aan de specifieke voorwaarden zoals beschreven in Appendix 4 "Niet op de locatie van het GMP+ gecertificeerde bedrijf" en/of Appendix 5 "Audits op afstand" van dit document is voldaan, kan de initiële certificatieaudit dienovereenkomstig worden uitgevoerd.

4.2.1.3. Tijdelijke acceptatie

De tekst van artikel 5.2.1.3.1 van de CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* is van toepassing.

4.2.1.4. Tussentijdse audits

De eerste tussentijdse audit moet elke 12 maanden, plus of min twee maanden, na de datum van het certificatiebesluit worden uitgevoerd.

De tweede tussentijdse audit moet om de 24 maanden, plus of min twee maanden, na de datum van het certificatiebesluit worden uitgevoerd.

Wanneer aan de specifieke voorwaarden zoals beschreven in Appendix 4 "Niet op de locatie van het GMP+ gecertificeerde bedrijf" en/of Appendix 5 "Audits op afstand" van dit document is voldaan, kan de tussentijdse audit dienovereenkomstig worden uitgevoerd.

4.2.1.5. Aangekondigde tussentijdse audits

Tijdens de geldigheidsduur van het GMP+ certificaat wordt via de Certificatie Instelling een aangekondigde tussentijdse audit uitgevoerd om te beoordelen of het bedrijf voldoet aan de criteria zoals vastgelegd in Appendix 1 van dit document. De frequentie en de audittijden van de aangekondigde tussentijdse audit zijn vastgelegd in Appendix 2 van dit document.

4.2.1.6. Onaangekondigde tussentijdse audits

Zie artikel 4.2.1.5 hierboven. Indien de FRA-module samen met de FSA-module wordt geauditeerd, wordt de audit bovendien onaangekondigd voor alle scopes uitgevoerd.

4.2.1.7. Hercertificatieaudit

Voorafgaand aan de verlenging van de geldigheid van een certificaat moet een hercertificatieaudit worden uitgevoerd via de Certificatie Instelling.

Een GMP+ certificaat kan door de Certificatie Instelling al dan niet worden verlengd, op basis van de beoordelingscriteria zoals vermeld in Appendix 1 van dit document.

Voordat de geldigheidsduur van het certificaat afloopt, moet het totale certificatieproces zijn afgerond, inclusief het updaten van de GMP+ bedrijfsdatabase (status en gegevens van het certificaat) via de Certificatie-instelling. Indien een hercertificatieaudit niet voor het verstrijken van de geldigheidsduur van de certificatie wordt uitgevoerd, moet een initiële certificatieaudit worden uitgevoerd. Het bedrijf is in de tussenliggende periode niet GMP+ gecertificeerd. Wanneer aan de specifieke voorwaarden zoals beschreven in Appendix 4 "Niet op de locatie van het GMP+ gecertificeerde bedrijf" en/of Appendix 5 "Audits op afstand" van dit document is voldaan, kan de hercertificatieaudit dienovereenkomstig worden uitgevoerd.

4.2.1.8. Uitbreidingsaudit

Artikel 5.2.1.7. van de CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* is van toepassing.

4.2.2. Speciale Audits

De volgende audits kunnen van toepassing zijn, beoordeling moet plaatsvinden volgens Appendix 1 van dit document.

4.2.2.1. Verscherpte Controle Audit

Artikel 5.2.2.1. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2.2.2. Herhalingsaudit en Herhalingsinspectie

Artikel 5.2.2.2. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2.3. Buitengewone gebeurtenissen

Artikel 5.2.3. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2.4. Identificeren en Registreren van auditbevindingen

Relevante voorwaarden zijn van toepassing	
ISO/IEC 17020:2012	Artikel 7.4

Indien de aanvragende organisatie/GMP+ Gecertificeerd Bedrijf niet voldoet aan van toepassing zijnde voorwaarden van het GMP+ Feed Certification Scheme, gelden de sancties zoals gespecificeerd in Appendix 1 van dit document.

Als een non-conformity wordt geïdentificeerd in een van de door MI5.4 GMO controlled scopes, geldt dit voor zowel de FRA- als de FSA-scores.

4.2.5. Auditrapport

De tekst van artikel 5.2.6. en Appendix 3 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2.6. Review

Artikel 5.2.7. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.2.7. Certificatiebeslissing

De certificatiebeslissing moet gebaseerd zijn op:

- Voor elke soort non-conformities heeft de Certificatie Instelling de correctie en de corrigerende maatregelen gereviewed, geaccepteerd en geverifieerd;
- Beoordeling van de aanvragende organisatie/GMP+ Gecertificeerd Bedrijf heeft plaatsgevonden in overeenstemming met Appendix 1 van dit document.
- De beoordeling en de beslissing van een Certificatie Instelling dienen aantoonbaar gebaseerd te zijn op objectief bewijs van conformity en non-conformity.

4.2.8. Certificaat en Tijdelijke acceptatie

4.2.8.1. Certificaten/verklaring

Een certificaat heeft de volgende maximale geldigheid:

- FRA-certificaten (alle MI5.1, MI5.3, MI5.4, MI5.6 en MI5.7): 3 jaar,
- FRA verklaring (MI5.5): 14 maanden,

berekend vanaf de datum van een positieve certificatiebeslissing. Binnen 8 weken na de uitvoering van de audit op locatie stuurt de Certificatie Instelling het certificaat/verklaring naar de aanvragende organisatie/GMP+ Gecertificeerd Bedrijf. De duur van het GMP+ certificaat/verklaring mag de geldigheidsduur van de certificatieovereenkomst niet overschrijden.

4.2.8.2. Tijdelijke acceptatie

Voor FRA tijdelijke acceptatie zie artikel 5.2.9.2 van CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes*.

Indien echter tijdens de initiële certificatieaudit op locatie (indien van toepassing) de aanvragende organisatie niet blijkt te voldoen aan de GMP+ voorwaarden conform Appendix 1 van dit document, dan moet de tijdelijke acceptatie worden ingetrokken.

4.2.8.3. Template voor certificaten/Tijdelijke acceptatie:

De certificatie-instelling moet de volgende tekst op het certificaat of de tijdelijke acceptatie zetten:

A. Tekst voor een certificaat:

Naam van de Certificatie Instelling:

GMP+ Internationaal registratienummer van de Certificatie Instelling:

Certificaat

GMP+ FRA logo

Naam, adres, locatie van het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf

(Adres waar GMP+ activiteiten plaatsvinden)

GMP+ International registratienummer van het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf

Vaste Sectie

=naam CI= verklaart dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de GMP+ scope(s) =zoals vermeld in F0.3 Scopes voor certificatie= bij het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf =naam van het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf= voldoen aan de geldende eisen en voorwaarden van de GMP+ Feed Responsibility Assurance Module 2020.

"The Feed Management system van de hele multi-site constructie is gecertificeerd en de geldigheid van dit certificaat is afhankelijk van de geldigheid van het certificaat van het hoofdkantoor".¹

Vrije sectie

Zie F0.3 Scopes voor certificatie - Optionele specificatie

Statutaire zetel van de Certificatie Instelling

Certificaatnummer

Begin- en einddatum van het certificaat

¹ Alleen in het geval van een individueel multi-site certificaat moeten deze zinnen in het certificaat worden opgenomen.

B. Tekst voor tijdelijke acceptatie:

Naam van de Certificatie Instelling:

GMP+ Internationaal registratienummer van de Certificatie Instelling:

Tijdelijke Acceptatie

Naam, adres, locatie van het tijdelijk geaccepteerde bedrijf

Adres waar GMP+ activiteiten plaatsvinden

GMP+ International registratienummer van het tijdelijk geaccepteerd Bedrijf

Vaste Sectie

=naam CI= verklaart dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de GMP+ scope(s) =zoals vermeld in F0.3 Scope voor certificatie= bij het door GMP+ tijdelijk geaccepteerde bedrijf =naam van het GMP+ tijdelijk geaccepteerde bedrijf= voldoen aan de criteria van een fase 1-beoordeling van de van toepassing zijnde voorwaarden en condities van de GMP+ Feed Responsibility Assurance Module 2020.

The Feed Management system van de hele multi-site constructie is tijdelijk geaccepteerd en de geldigheid van deze tijdelijke acceptatie is afhankelijk van de geldigheid van de tijdelijke acceptatie van het hoofdkantoor¹

Vrije SECTIE

Zie F0.3 Scope voor certificatie - Optionele specificatie

Statutaire zetel van de Certificatie Instelling

Tijdelijk acceptatienummer

Begin- en einddatum van tijdelijke acceptatie

¹ Alleen in het geval van een individueel multi-site certificaat moeten deze zinnen in het certificaat worden opgenomen.

C. Tekst voor verklaring

Naam van de Certificatie Instelling

GMP+ International registratienummer van de Certificatie Instelling

VERKLARING

GMP+ FRA-logo

De Certificatie Instelling [Naam CI] verklaart dat bedrijf Y

Naam, locatie van bedrijf Y

Bezoekadres en locatie van bedrijf Y

GMP+ International registratienummer van de bezochte bedrijfslocatie

is geïnspecteerd in overeenstemming met de van toepassing zijnde voorwaarden van MI5.5 CO2-voetafdruk van diervoeder - Nevedi Protocol en CR3.0 Beoordeling en Certificering van Feed Responsible Assurance scopes van GMP+ International B.V. in Rijswijk, Nederland.

De Certificatie Instelling **[naam CI]** verklaart, op basis van deze inspectie, dat het bedrijf **[naam bedrijf Y]** voldoet aan de voorwaarden van MI5.5 CO2-voetafdruk van diervoeder - Nevedi Protocol. Deze verklaring geldt voor:

- *Al het diervoeder geproduceerd door **[naam bedrijf]***
of
- *Diervoeder geproduceerd door **[naam bedrijf]** voor [diersoort1]*
- *Diervoeder geproduceerd door **[naam bedrijf]** voor [diersoort2]*
- *Diervoeder geproduceerd door **[naam bedrijf]** voor [diersoort3]*

Inspectiedatum:

Geregistreerd kantoor van de Certificatie Instelling:

Nummer verklaring:

Begindatum verklaring:

Einddatum verklaring:

Volgende inspectie uit te voeren voor datum:

Aanvullend is het volgende van toepassing voor het bovenstaande certificaat, de tijdelijke acceptatie en de verklaring:

- a. De gegevens van het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf/het tijdelijk geaccepteerde bedrijf moeten exact gelijk zijn aan de gegevens die zijn geregistreerd in de wettelijke bedrijfsregistratie (bijvoorbeeld Kamer van Koophandel/registratie bij bevoegde autoriteit, belasting/btw-nummer).
- b. Het is verplicht om het GMP+ FRA logo op het certificaat te vermelden.
- c. is het niet toegestaan het GMP+ FRA logo te gebruiken bij een tijdelijke acceptatie. Daarnaast mag het document geen "certificaat" worden genoemd, maar moet het worden aangeduid als een "tijdelijke acceptatie".
- d. Het is niet toegestaan de logo's van Critical Location, non-Critical Location en Outsourcing Party te gebruiken op het GMP+ certificaat en tijdelijke acceptatie anders dan de GMP+ geaccepteerde Certificatie Instelling.
- e. De startdatum van het certificaat/tijdelijke acceptatie is een datum die in ieder geval gelijk is aan of na de datum van de positieve certificering/tijdelijke acceptatiebeslissing.
- f. In geval van uitbreiding van scopes kan de einddatum van het geldige GMP+ certificaat niet worden verlengd. De Certificatie Instelling kan het GMP+ Gecertificeerde Bedrijf ook een nieuw GMP+ certificaat toekennen voor de aanvullende scope.
- g. is het niet toegestaan om op het certificaat of de tijdelijke acceptatie op welke wijze dan ook merknamen te specificeren.
- h. (Contractuele) voorwaarden/vereisten zijn niet toegestaan op het GMP+ certificaat/tijdelijke acceptatie/verklaring.

4.3. Schorsing of Intrekking van een certificaat en Tijdelijke acceptatie

De tekst van artikel 5.3 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.4. Overstap naar een andere Certificatie Instelling

Artikel 5.4. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.4.1. Pre-transfer review

Artikel 5.4.1. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.4.2. Certificatieproces tijdens overstap

Artikel 5.4.2. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing.

4.4.3. Samenwerking tussen de vertrekkende en accepterende Certificatie Instellingen

Artikel 5.4.3. van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes is van toepassing

5. Uitsluiting van GMP+ International aansprakelijkheid

Hoofdstuk 6 van de CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* is van toepassing.

6. Tarieven

De Certificatie Instelling hanteert haar eigen tarief. Namens GMP+ International wordt via de Certificatie Instelling het relevante tarief zoals opgenomen in GMP+ CR4.0 *Tarieven* in rekening gebracht.

7. Geschillen tussen Certificatie Instellingen en GMP+ gecertificeerde bedrijven

Geschillen tussen Certificatie Instellingen en aanvragende organisatie/GMP+ gecertificeerde bedrijven met betrekking tot de beoordeling worden in eerste instantie behandeld volgens de geschillenregeling van de Certificatie Instelling. Leidt dit niet tot een oplossing, dan kan het geschil worden behandeld conform de F0.5 *Geschillenregeling*.

Appendix 1: Beoordelingscriteria en sancties voor audits GMP+ FRA

Non-conformities moeten worden geclassificeerd op basis van:

- De algemene beoordelingscriteria zoals vermeld in deze Appendix
- De specifieke beoordelingscriteria zoals vermeld in de checklists.

De genoemde sancties moeten minimaal worden opgelegd. Via de Certificatie Instelling is het toegestaan om strengere sancties op te leggen. Als in deze tabel een certificaat wordt genoemd geldt dit ook voor de tijdelijke acceptatie..

Classificatie: Kleine non-conformity				
Beschrijving	Gevolgen			Afsluitingsperiode
		ICA/RCA	SA	
GMP+ Gecertificeerde Bedrijven: • voldoen niet aan GMP+ voorwaarden, incidentele aard en verantwoord diervoeder wordt niet nadelig beïnvloed.	< 10 non-conformities	Certificaat kan worden afgegeven	Certificering kan worden voortgezet	tijdens de volgende audit ter plaatse
	≥ 10 non-conformities	Certificaat kan niet worden afgegeven	Certificering kan worden voortgezet	binnen 6 weken

Classificatie: Grote non-conformity			
Beschrijving	Gevolgen		Afsluitingsperiode
	ICA/RCA	SA	
<p>GMP+ Gecertificeerde Bedrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnen eerdere kleine nonconformity niet afsluiten binnen de deadline zoals overeengekomen met Certificatie Instelling; • structurele non-conformity en verantwoord diervoeder wordt niet negatief beïnvloed; • · voldoen niet aan wetgeving; • voldoen niet aan GMP+ voorwaarden en verantwoord diervoeder wordt mogelijk negatief beïnvloed. 	Certificaat kan niet worden afgegeven	Certificering kan worden voortgezet, maar er kan een Verscherpte controle audit worden uitgevoerd (zie Art. 5.2.2.1 van CR2.0)	binnen 6 weken

Classificatie: Critical non-conformity			
Beschrijving	Gevolgen		Afsluitingsperiode
	ICA/RCA	SA	
<p>GMP+ Gecertificeerde Bedrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> kunnen eerdere grote non-conformity niet binnen de met Certificatie Instelling afgesproken termijn afsluiten; structurele non-conformity en verantwoord diervoeder kan negatief beïnvloed worden; voldoen niet aan GMP+ voorwaarden, incidentele aard en verantwoord diervoeder wordt negatief beïnvloed; onder dreigende vervolging met als gevolg direct/mogelijk gevaar voor verantwoord diervoeder. kunnen redelijkerwijs worden verondersteld grove nalatigheid, frauduleuze handelingen of economische wanpraktijken te hebben begaan en verantwoord diervoeder wordt/kan nadelig worden beïnvloed. 	<p>Certificaat kan niet worden afgegeven</p>	<p>* Niveau 1. Certificering kan worden voortgezet, maar er moeten Verscherpte controle audits worden uitgevoerd (zie art. 5.2.2.1 van CR2.0).</p>	<p>binnen 2 weken</p>
		<p>* Niveau 2. Certificaat moet worden opgeschort: maximaal 3 maanden</p>	
		<p>Opheffing van *niveau 2: Certificaat kan alleen worden voortgezet als de Certificatie Instelling de critical non-conformity kan afsluiten tijdens een Verscherpte controle audit (zie art. 5.2.2.1 van CR2.0).</p>	
		<p>* Niveau 3. Certificaat moet minstens 1 jaar worden ingetrokken; uitgesloten van deelname aan het GMP+ Feed Certification scheme en alle Gatekeeper-opties.</p>	
<p>GMP+ Gecertificeerde Bedrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> werken niet mee aan (het plannen/uitvoeren van) audits door Certificatie Instellingen en GMP+ International (niet van toepassing voor ICA) voldoen niet aan GMP+ voorwaarden; structurele aard en verantwoord diervoeder wordt negatief beïnvloed 	<p>Certificaat kan niet worden afgegeven</p>	<p>* Niveau 1. Certificaat moet worden opgeschort: maximaal 3 maanden</p>	
		<p>Opheffing van *niveau 1: Certificaat kan alleen worden voortgezet als de Certificatie Instelling de critical non-conformity kan afsluiten tijdens een Verscherpte controle audit (zie art. 5.2.2.1 van CR2.0).</p>	
		<p>*Niveau 2. Certificaat moet minstens 1 jaar worden ingetrokken; uitgesloten van deelname aan het GMP+ Feed Certification scheme en alle Gatekeeper-opties.</p>	

* Sancties kunnen op elk niveau worden toegepast.

Appendix 2: Frequentie en Audit-/Inspectietijd

Zie bijlage 2 van de CR2.0 *Beoordeling en Certificering van Feed Safety Assurance scopes*. De audittijden in tabel 2 hieronder komen bovenop een GMP+ FSA-scope (of iets vergelijkbaars zoals in hoofdstuk 3 van TS1.2 Inkoop). Verkorting van de audittijden voor de toepasselijke FRA-scores in tabel 2 geldt alleen wanneer de audit tegelijkertijd wordt uitgevoerd met de FSA-scores (of gelijkwaardig zoals vermeld in hoofdstuk 3 van TS1.2 *Inkoop*) door hetzelfde auditteam. Het auditteam dat de FRA-scores beoordeelt, moet beschikken over een geldige GMP+-acceptatie die de relevante FRA-scores dekt. Deze audittijden zijn inclusief voorbereiding en rapportage en verkorting van de audittijd is niet toegestaan.

Rangschikking van scopegroepen

Om de minimale audittijd te berekenen, moet je de groep FRA-scores als volgt rangschikken:

- scopegroep A: GMO – controlled¹
- scopegroep B: RTRS, Verantwoord varkens- & pluimveevoeder, Verantwoord melkveevoeder, Verantwoord diervoeder²
- scopegroep C: Feed environmental footprint

Rangschikking van supply chain models

Om de minimale audittijd te berekenen, wordt de audittijd voor elk supply chain model als volgt gerangschikt:

- Segregation
- Mass Balance, Area Mass Balance, Book & Claim.

Formule voor berekening

Om de minimale verplichte audittijd (initiële certificatieaudit (ICA); (niet-)aangekondigde tussentijdse audit (USA/ASA) en hercertificatieaudit (RCA)) voor één locatie te berekenen, wordt de volgende formule gebruikt:

$$T_s = TD + TH1 + TH2 \text{ (indien van toepassing)} + TFTE$$

Waarbij:

T_s: de minimale verplichte audittijd, in dagen

TD: de som van de basisaudittijd van de eerste scope per scopegroep (A, B, C), in dagen;

1. Alle GMO - controlled scopes vallen onder scope groep A

2. Alle scopes behoren tot scope groep B, en er is geen rangschikking van scopes binnen scope groep B

TH1: de som van de audittijd voor elke extra GMP+ FRA-scope voor scopegroep A, in dagen;
 TH2: de som van de audittijd voor elk extra supply chain-model per individuele scope in scopegroep B, in dagen;
 TFTE: is het aantal auditdagen per aantal werknemers.

Tabel 1						
Standalone voor elke extra locatie/vestiging						
Scope groep	Scope van certificering	Supply chain model	Minimale audittijden in dagen (alle soorten audits)			Totaal aantal medewerkers (FTE ³³ belangrijk voor al het personeel dat betrokken is bij GMP+-activiteiten, uitgedrukt in auditdagen) (TFTE)
			Basis audittijd (TD)	Elke extra GMP+ FRA scope (TH1)	Elke extra supply chain model (TH2)	
B.	RTRS ¹⁺²	Segregation	0,5	n.v.t. Alle scopes binnen groep B worden bij het berekenen van de audittijden als één scope gezien.	+ 0,125	1 tot 19 = 0 20 tot 49 = 0,125 50 tot 79 = 0,25 80 tot 200 = 0,375 >200 = 0,5
		Mass Balance ⁴	0,375			
	Verantwoord varkens- en pluimveevoeder ¹⁺²	Segregation	0,5			
		Mass Balance ⁴	0,375			
		Area Mass Balance ⁴	0,375			
	Verantwoord melkveevoeder ¹⁺²	Book & Claim ⁴	0,375			
		Segregation	0,5			
		Mass Balance ⁴	0,375			
	Verantwoord diervoeder ¹⁺²	Book & Claim ⁴	0,375			
		Segregation	0,5			
		Area Mass Balance ⁴	0,375			

	Book & Claim ⁴	0,375		
Voor elke extra productielocatie die een audit ondergaat		0,375	n.v.t.	+ 0,125

¹ Als er een factuuradres is, moet je minimaal 0,125 dagen controleren.
² Als er een postbus is, moet je minimaal 0,125 dagen controleren.
³ Het aantal werknemers is inclusief parttimers, berekend als percentage van FTE.
⁴ Voor elke extra productielocatie die je controleert, kijk je ook naar tabel 3 indien van toepassing.

Tabel 2						
In combinatie met een GMP+ FSA scope (of gelijkwaardig als vermeld in hoofdstuk 3 van TS1.2 Inkoop) op dezelfde locatie						
Scope groep	Scope van certificering	Supply chain model	Minimale audittijden in dagen (alle soorten audits)			
			Basis audittijd (TD)	Elke extra GMP+ FRA scope (TH1)	Elke extra supply chain (TH2)	TFTE
A.	Productie van mengvoeder - GMO Controlled	N.V.T.	0,125	+ 0,125	N.A.	Zie CR 2.0
	Productie van Voormengsels - GMO Controlled		0,125			
	Productie van toevoegingsmiddelen - GMO Controlled		0,125			
	Productie van voedermiddelen - GMO Controlled		0,125			
	Handel in feed - GMO Controlled		0,125			
	Op- en overslag van diervoeder - GMO Controlled		0,125			
	Wegtransport van diervoeder - GMO Controlled		0,125			
	Voor elke extra productielocatie die een audit ondergaat		0,125	+ 0,063 ²		
B.	RTRS	Segregation	0,125	n.v.t. Alle scopes binnen groep B worden bij het berekenen van de audittijden als één scope gezien.	+ 0,063	
		Mass Balance ¹	0,125			
	Verantwoord varkens- en pluimveevoeder	Segregation	0,125			
		Mass Balance ¹	0,125			
		Area Mass Balance ¹	0,125			
		Book & Claim ¹	0,125			
	Verantwoord melkveevoeder	Segregation	0,125			

		Mass Balance ¹	0,125		
		Book & Claim ¹	0,125		
	Verantwoord diervoeder	Segregation	0,125		
		Mass Balance ¹	0,125		
		Area Mass Balance ¹	0,125		
		Book & Claim ¹	0,125		
	Voor elke extra productielocatie die een audit ondergaat		0,125	n.v.t.	+ 0,063 ²
C	Feed environmental footprint		0,375	n.v.t.	n.v.t.
	Each additional production location audited		0,125	n.v.t.	

¹ Voor elke extra productielocatie die je controleert, check ook tabel 3 indien van toepassing.

² Als je meer dan 5 extra productielocaties hebt, moeten TH1 en TH2 0,125 dagen zijn.

Als een hoofdkantoor extra productielocaties heeft en aan de volgende voorwaarden wordt voldaan, kunnen Certificatie Instellingen besluiten om de extra productielocaties vanuit het hoofdkantoor te controleren, en gelden de minimale verplichte controletijden in tabel 3 voor het hoofdkantoor.

- Alle FRA-scopes die bij elke extra productielocatie zijn gecertificeerd, zoals aangegeven in tabel 3, moeten worden vastgelegd in het feed responsibility management system (FRMS) van het hoofdkantoor.
- Het hoofdkantoor is helemaal verantwoordelijk voor het beheren van een gemeenschappelijk materiaalboekhoudsysteem dat alle scopes en supply chain-modellen vastlegt, en voor het gebruik van dezelfde berekeningstool(s) op alle extra productielocaties.
- Het hoofdkantoor is helemaal verantwoordelijk en doet het volgende voor alle extra productielocaties:
 - ingrediënten/grondstoffen kopen voor de uiteindelijke diervoederproducten die op de extra locaties worden gemaakt,
 - recepten bedenken voor de uiteindelijke diervoederproducten die op de extra locaties worden gemaakt,
 - de uiteindelijke diervoederproducten die op de extra locaties worden gemaakt, verkopen,
 - productieplanning en/of transportplanning van de uiteindelijke diervoederproducten die door de extra productielocatie(s) worden gemaakt,
 - verzameling en berekening van relevante gegevens voor de feed environmental footprint voor alle extra productielocatie(s),
 - alle relevante documentatie is (digitaal) beschikbaar op het hoofdkantoor.

Om de minimale verplichte audittijd (initiële certificatieaudit (ICA); (on)aangekondigde tussentijdse audit (USA/ASA) en hercertificatie audit (RCA)) voor elke extra productielocatie te berekenen, moet je deze formule gebruiken:

$$Ts = TD + TH1$$

Waarbij:

Ts: de minimale verplichte audittijd voor extra productielocaties die vanuit het hoofdkantoor kunnen worden gecontroleerd, in dagen.

TD: de som van de audittijden per scope die aan het hoofdkantoor moeten worden toegevoegd, in dagen.

TH1: de som van de audittijd voor elk extra supply chain-model voor elke individuele scope in scopegroep B, in dagen.

Table 3. Audittijden voor maximaal 5 extra productielocaties/vestigingen

Scope groep	Scope van certificering	Supply chain model	Basis audittijd(TD)	Elke extra supply chain model (TH1) ¹⁺
B.	RTRS	Mass Balance	0,125	+ 0,063
	Verantwoord varkens- en pluimveevoeder	Mass Balance	0,125	
		Area Mass Balance		
		Book & Claim		
	Verantwoord melkveevoeder	Mass Balance	0,125	
		Book & Claim		
	Verantwoord diervoeder	Mass balance	0,125	
		Area Mass Balance		
		Book & Claim		
C.	Feed environmental footprint	n.v.t.	0,125	N.A.

¹Voor meer dan 5 extra productielocaties moet TH1 0,125 dagen zijn

Appendix 3: Multi-site certificering

Appendix 4 van de CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* is van toepassing. Daarnaast:

Multi-site certificering is niet toegestaan voor de FRA-scopes:

- Productie van mengvoeder – GMO controlled,
- Productie van voormengsels – GMO controlled,
- Productie van voedermiddelen – GMO controlled,
- Productie van toevoegingsmiddelen – GMO controlled.

Multi-site certificering is toegestaan voor de FRA-scopes:

- Handel in diervoeder - GMO controlled,
- Op- en overslag van diervoeder - GMO controlled,
- Wegtransport van diervoeder - GMO controlled.
- RTRS*
- Verantwoord Varkens- en Pluimveevoeder*
- Verantwoord Melkveevoeder*
- Feed environmental footprint*
- Verantwoord diervoeder*

* Met uitzondering van:

- elke locatie/vestiging die gecertificeerd is voor de eerder genoemde scopes en die diervoederproducten is als producent;
- wanneer deze scopes worden geaudit in combinatie met een scope waarvoor multi-site certificering niet is toegestaan (zowel FRA- als FSA-scopes).

Gebruikerstip:

Als een groep bedrijven bijvoorbeeld uit meerdere productielocaties en handellocaties bestaat, kunnen de productielocaties in deze groep niet onder multi-site gecertificeerd worden, maar voor de handellocaties kan dit wel.

Auditfrequentie voor een multi-site organisatie:

- Met een hoofdkantoor en 20 of minder multi-site locaties, moeten alle multi-site locaties ten minste één keer worden geaudit tijdens één certificeringscyclus.
- Met een hoofdkantoor en meer dan 20 multi-site locaties moeten alle multi-site locaties ten minste eenmaal worden geaudit tijdens twee opeenvolgende certificeringscycli.

Minimale verplichte audittijd in dagen per multi-site locatie

Scope groep	Locatie	Minimum auditduur		
	hoofdlocatie	De audittijd die in bijlage 2 staat, wordt verhoogd met extra audittijd per locatie/vestiging met meerdere vestigingen van 0,25 ¹ dag, tot maximaal 1,25 dag.		
	Multi-site locatie	Eerste supply chain model/ rekenmodel	Minimum audittijd	Elke extra supply chain model/ rekenmodel
A.	Handel in diervoeder - GMO Controlled	N.A.	0,125	N.A.
	Op-en overslag van diervoeder – GMO Controlled		0,125	
	Wegtransport van diervoeder – GMO Controlled		0,125	
	Zowel Op- en overslag van diervoeder en Wegtransport van diervoeder – GMO Controlled		0,125	
	Op- en overslag van diervoeder en/of Wegtransport van diervoeder en/of handel in diervoeder – GMO Controlled		0,25	
B.	RTRS ³⁺⁴	Segregation	0,125	+ 0,063
		Mass Balance	0,125	
	Verantwoord varkens- en pluimveevoeder ³⁺⁴	Segregation	0,125	
		Mass Balance	0,125	
		Area Mass Balance	0,125	
		Book & Claim	0,125	
	Verantwoord melkveevoeder ³⁺⁴	Segregation	0,125	
		Mass Balance	0,125	
		Book & Claim	0,125	

Verantwoord diervoeder ³⁺⁴	Segregation	0,125	
	Mass Balance	0,125	
	Area Mass Balance	0,125	
	Book & Claim	0,125	
Feed environmental footprint ³	n.v.t.	0,125	+ 0,063
Multi-site locatie Postbus ²	n.v.t.	0,125	n.v.t.
Multi-site locatie factuuradres ²	n.v.t.	0,125	n.v.t.

¹ Als de multi-site een postbus en/of factuuradres is, hoef je geen extra audittijd op het hoofdkantoor te doen.

² Audittijden zijn niet van toepassing in combinatie met een FSA-factuuradres/postbus.

³ Certificatie Instellingen kunnen besluiten om de multi-site locatie(s) vanuit het hoofdkantoor te auditen. Dit geldt alleen voor scope groep B (met uitzondering van supply chain model Segregation) en C wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan.

- Alle FRA-scopes die bij elke multi-site locatie zijn gecertificeerd, zoals aangegeven in de tabel, moeten worden vastgelegd in het feed responsibility management system (FRMS) van het hoofdkantoor.
- Het hoofdkantoor is volledig verantwoordelijk voor het beheer van een gemeenschappelijk materiaalboekhoudsysteem dat alle scopes en supply chain modellen vastlegt en dezelfde berekeningstool(s) gebruikt die bij alle multi-site locaties worden gebruikt.
- Het hoofdkantoor draagt de volledige verantwoordelijkheid en voert de volgende activiteiten uit voor alle locaties met meerdere vestigingen:
 - aankoop en/of verkoop van diervoederproducten die onder de toepasselijke scopes vallen, van locaties met meerdere vestigingen,
 - planning van transport-, opslag- en overslagactiviteiten,
 - verzameling van relevante gegevens en berekening van de feed environmental footprint van alle multi-site(s),
 - alle relevante documentatie is (digitaal) beschikbaar op het hoofdkantoor.

⁴ Alle scopes binnen groep B worden bij het berekenen van de audittijden als één scope beschouwd.

Appendix 4: Auditing niet op de locatie van het GMP+ gecertificeerde bedrijf

De voorwaarden zoals vermeld in Appendix 5 van CR2.0 *Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes* zijn van toepassing voor de volgende scopes;

- Handel in diervoeder - GMO controlled
- Wegtransport van diervoeder - GMO controlled
- Wegtransport van diervoeder - GMO controlled verplichte subscope Tractionair;
- "Factuuradres".
- "Postbus".

Appendix 5: Audits op afstand

Als een audit wordt uitgevoerd in combinatie met een FSA-scope dan gelden de voorwaarden zoals vermeld in Appendix 6 van de CR2.0 Beoordeling en certificering van Feed Safety Assurance scopes.

	Volledige Audit op afstand		Begeleide Audit op afstand
Toepasbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens de reguliere certificeringscyclus 	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens uitzonderlijke gebeurtenissen 	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens uitzonderlijke gebeurtenissen
FRA-scopes	<ul style="list-style-type: none"> RTRS¹ Verantwoord Varkens- en Pluimveevoeder ¹ Verantwoord melkveevoeder ¹ Handel in diervoeder -GMO controlled Wegtransport van diervoeder – GMO controlled (alleen voor multi-site verplichte subscope tractionair) Feed environmental footprint ¹ Verantwoord diervoeder¹ 	<ul style="list-style-type: none"> RTRS Verantwoord Varkens- en Pluimveevoeder Verantwoord melkveevoeder Handel in diervoeder -GMO controlled Wegtransport van diervoeder– GMO controlled (alleen voor multi-site verplichte subscope tractionair) Feed environmental footprint Verantwoord diervoeder 	<ul style="list-style-type: none"> RTRS Verantwoord Varkens- en Pluimveevoeder Verantwoord melkveevoeder Handel in diervoeder-GMO controlled Wegtransport van– GMO controlled (alleen voor multi-site verplichte subscope tractionair) Feed environmental footprint Verantwoord diervoeder Productie - GMO controlled (alle scopes) Op- en/of overslag van diervoeder – GMO controlled
Type audit	<ul style="list-style-type: none"> Tussentijdse audit² (Aangekondigd en onaangekondigd) Uitbreidingsaudit² Een multi-site locatie toevoegen ³ 	<ul style="list-style-type: none"> Initiële certificatieaudit ³ Tussentijdse audit (Aangekondigd en onaangekondigd) Hercertificatieaudit Uitbreidingsaudit³ Een multi-site locatie toevoegen ³ 	<ul style="list-style-type: none"> Initiële certificatieaudit ³ Tussentijdse audit (Aangekondigd en onaangekondigd) Hercertificatie audit, Uitbreidings audit³ Een multi-site locatie toevoegen ³.

<p>Specifieke voorwaarden</p>	<p>Voorafgaand aan de audit moet de Certificatie Instelling een risicobeoordeling uitvoeren en documenteren met ten minste de volgende risico's die een significante impact hebben op de audit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van de ICT-hulpmiddelen: vertrouwde van de auditor, de begeleider en de auditee met de communicatietoepassing (Skype, Microsoft Teams, Zoom, enz.); • Mogelijkheid om camera's te gebruiken tijdens de hele audit (inclusief rondleiding door de fabriek) - live verbinding; • Beschikbaarheid van een beveiligd ICT-hulpmiddel voor de overdracht van documenten en het delen van schermen; • Beschikbaarheid van FRMS-documenten/registraties in elektronisch formaat; • Vervalsing van het digitale bewijsmateriaal; • Kwaliteit van de internetverbinding tussen auditor, begeleider en auditee; • Impact op de planning van de audit; • Impact op de duur van de audit; • Impact op de auditagenda; • Impact op de voorbereiding van de audit; • De manier waarop een audit op afstand wordt uitgevoerd; • Het vermogen van auditor en auditee om te communiceren (incl. het lezen en begrijpen van de FRMS-documenten); • Volwassenheid van het FRMS van de gecertificeerde organisatie en de non-conformitieshistorie; 	<p>Dezelfde voorwaarden voor de risicobeoordeling voorafgaand aan de audit, als voor de Volledige audit op afstand tijdens de reguliere certificeringscyclus.</p>	<p>Dezelfde voorwaarden voor de risicobeoordeling voorafgaand aan de audit, als voor de Volledige audit op afstand tijdens de reguliere certificeringscyclus.</p>
--------------------------------------	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> Tijdsverschil tussen auditor en auditee (indien van toepassing); De operationaliteit van de locatie van het proces waarvoor het bedrijf gecertificeerd is; Auditor heeft voldoende kennis van het bedrijf (omvang, complexiteit, processen, interacties, etc.); Indien van toepassing, de beoordeling van het vorige rapport. Indien van toepassing, de ervaring van de laatste audit op afstand. 		De Certificatie Instelling moet de onpartijdigheid van de Begeleider waarborgen en deze als gedocumenteerde informatie bewaren.
Audittijd	Appendix 2 van de GMP+ CR3.0. 70% van de audittijd moet worden besteed aan contact met de auditee met behulp van ICT-hulpmiddelen.	Appendix 2 van de GMP+ CR3.0. 70% van de audittijd moet worden besteed aan contact met de auditee met behulp van ICT-hulpmiddelen	Appendix 2 van de GMP+ CR3.0 70% van de audittijd moet worden besteed aan contact met de auditee en begeleider met behulp van ICT-hulpmiddelen
Competenties van het auditteam	Auditorcompetenties conform GMP+ CR1.0	Auditorcompetenties conform GMP+ CR1.0	<p>Auditorcompetenties conform GMP+ CR1.0</p> <p>Het is de verantwoordelijkheid van de Certificatie Instelling om te bepalen of de begeleider competent is.</p> <p>Tijdens de audit valt de begeleider onder de verantwoordelijkheid van de GMP+ geaccepteerde auditor van de Certificatie Instelling en hij mag tijdens de audit geen conclusies trekken</p>
Algemene voorwaarden	Volgt de overige voorwaarden voor het certificeringsproces als voor een reguliere audit ter plaatse	Volgt de overige voorwaarden voor het certificeringsproces als voor een reguliere audit ter plaatse	Volgt de overige voorwaarden voor het certificeringsproces als voor een reguliere audit ter plaatse

¹ Als een bedrijf optreedt als hoofdkantoor voor een productielocatie(s), is de volledige audit op afstand **niet** toegestaan.

² Als een bedrijf optreedt als hoofdkantoor van een multi-site constructie, is de volledige audit op afstand **niet** toegestaan.

³ Met uitzondering van de scopes die fysiek diervoeder verwerken: Productie – GMO controlled (alle scopes), Op- en overslag van diervoeder - GMO controlled, Wegtransport van diervoeder - GMO controlled. (ook niet in combinatie met een van de andere servicescopes).

We enable every company in the
feed chain to take responsibility for
safe and sustainable feed.

GMP+ International

Braillelaan 9

2289 CL Rijswijk

The Netherlands

t. +31 (0)70 – 307 41 20 (Office)

+31 (0)70 – 307 41 44 (Help Desk)

e. info@gmpplus.org

Disclaimer:

Deze publicatie is gemaakt in het Engels en vertaald in meerdere talen. In het geval van een conflict in interpretatie of discrepantie tussen de Engelse taal en een andere taal, prevaleert de Engelse taal.

© [GMP+ International B.V.](https://www.gmpplus.org/)

Alle rechten voorbehouden. De informatie uit deze publicatie mag worden geraadpleegd op het scherm, gedownload en geprint, mits dit gebeurt voor eigen, niet-commercieel gebruik.

Voor ieder ander gewenst gebruik dient vooraf schriftelijke toestemming van GMP+ International B.V. te worden verkregen.